

УПАС Вх. № 422/23.08.2018.

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема:

„МЕТОДИКА НА ПСИХОФИЗИЧЕСКА ПОДГОТОВКА НА УЧЕНИЦИ ЗА ОЦЕЛЯВАНЕ В КРИЗИСНИ СИТУАЦИИ ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ СЪС СПОРТ“

за присъждане на образователна и научна степен **“доктор”**

Професионално направление: 7.6. Спорт

Научна специалност: Теория и методология на спортната наука

Автор на дисертацията: Андрей Георгиев Шалев

Научен ръководител: проф. Красимир Петков, ДН

*Становище от: проф. Димитринка Георгиева Цонкова, д-р, член на
научното жури, определено със заповед ЗП-1197/06.07.2018 на Ректора на
НСА „В. Левски“*

1. Данни за докторанта:

Андрей Шалев е спортен педагог, възпитаник на НСА „В. Левски“. Последователно придобива ОКС „бакалавър“, 2009 г. (първа специалност *учител по физическо възпитание и спорт*; втора специалност *треньор по футбол*) и ОКС „магистър“, 2010 г. (*спорт за високи постижения -футбол*). От 2014 се обучава в докторска програма „Теория и методология на спортната наука“. Работи като учител по ФВС от 2009г. и към момента.

2. Данни за докторантурата

Андрей Георгиев Шалев е докторант редовна форма на обучение към катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички“ от 1.03.2014 г. Изпълнил е изискванията по Индивидуалния учебен план, положил е съответните изпити по специалността и периодически е атестиран с положителни оценки. Отчислен е с право на защита. На катедрено заседание е проведено вътрешно обсъждане на дисертационния труд и е взето решение за допускането му до публична защита. Не забелязвам процедурни нарушения или пропуски по докторантурата.

3. Данни за дисертацията и автореферата

В съвременния живот опасностите са многобройни и от най-различно естество. Почти всяка новинарска емисия започва с факти за природни бедствия, аварии, агресия и др., които застрашават човешкия живот. Но въпреки това институциите в една или друга степен подценяват

необходимостта от подготовка на населението за оцеляване в тези кризисни ситуации. В този смисъл проведеното от докторанта Андрей Шалев експериментално изследване е актуално и провокира активността на образователните структури да създават условия и да регламентират целенасоченото формиране на готовност за оцеляване на ученици в кризисни ситуации чрез спортната дейност в училище и извън него.

Дисертационният труд е структуриран според изискванията за такъв вид научни разработки. Съдържа увод, изложение в четири глави, използвана литература и приложение. Авторът е успял да развие своята теза и да представи резултатите от експерименталната работа в обем от 134 страници. В библиографията са включени 95 източника на кирилица и 2 на латиница.

Първа глава „Постановка на проблема” включва четири параграфа. В тях е направен задълбочен анализ на информацията от литературните източници по проблемите на изследването. От изложението личи добрата и актуална осведоменост на автора, както и познаване на класическите и съвременните научни постановки по разглежданите въпроси. Изчерпателно е изяснена същността на кризисната ситуация като особен вид екстремална ситуация, нейната иманентна връзка с психофизическата готовност за оцеляване в нея и възможностите за формиране на тази готовност чрез средствата на физическото възпитание и спорта. Коректно са цитирани предимно български автори, които работят по проблемите на психофизическата подготовка. Използван е научен стил на академично писане, който доказва уменията на кандидата за ОНС „доктор“ за аналитичност и владение на специализираната терминология. Тази глава завършва с формулиране на хипотеза, която е логична и точна.

Втора глава на дисертацията „Цел, задачи, методика и организация на изследването” е оформена по класическата схема. Методологията на изследването е представена в рамките на 11 страници. Правилно са определени: цел, задачи, обект и предмет на изследването. Методите са добре подбрани според предназначението си като е постигнат баланс и синхронизация между тях, което е предпоставка за изчерпателно изследване на поставения научен проблем. Преобразуваният експеримент се изразява в прилагането на методика за психофизическа подготовка на ученици, спортуващи кунг, чрез която да се формира готовност за оцеляване в кризисни ситуации. Посочени са съответните показатели, чрез които ще се отчита ефектът от експерименталното въздействие.

В трета глава обстойно са анализирани всички резултати от експерименталното изследване с оглед потвърждаване на работната хипотеза на базата на доказателствен материал със статистическа достоверност. Той е систематизиран в три раздела, които следват логиката на поставените задачи. Емпиричните данни са подложени на вариационен, сравнителен и графичен анализ, което гарантира тяхната обективност като база за коментар и заключения. Таблиците (31 бр.) са направени стилно и имат необходимата информативна стойност, което улеснява цялостното им възприемане и осмислянето на текста. Фигурите (28 бр.) се отличават с подходящо полиграфическо оформление и нагледно допълват анализа.

В четвърта глава са оформени *пет извода*, които произтичат от получените резултати и дават изчерпателен отговор на поставените задачи. Направените препоръки са не по-малко важни от изводите, защото са точни и могат да бъдат в помощ при осмислянето и реализирането на цялостната концепция за практическата насоченост на обучението по физическо възпитание и спорт в съответствие с реалните условия на живот, динамичното ежедневие и поведението на хората в началото на 21. век. Дискусионен остава въпросът дали тази част от дисертацията, разположена на 2 страници, е глава от нея или е само заключение с обобщаващ характер.

Авторефератът е разработен съобразно изискванията и отразява в синтезиран вид съдържанието на дисертационния труд.

4. Научни приноси

Приносите, които се съдържат в дисертацията на Андрей Шалев, са реални и се заключават в обогатяване на теорията относно един сравнително нов проблем за науката, какъвто е психофизическата подготовка на човека за екстремални ситуации. От практическа гледна точка създадената методика за психофизическа подготовка на ученици за оцеляване в кризисни ситуации е много ценна. Доказаният ефект от нейното приложение поставя на дневен ред не само въпросът за преосмисляне и целесъобразно използване на средствата на ФВС, но и разширяване на компетентностите на спортните педагози.

5. Бележки и препоръки

Независимо от всичко положително и значимо, което е постигнал в своя дисертационен труд кандидатът за ОНС „доктор”, си позволявам да отправя следните *бележки*:

- При литературния обзор и теоретичния анализ личното мнение на докторанта следва да е по-ясно изразено като позиция.

- Считам, че би могло да се отдели повече внимание на чуждестранния опит по избраната тема като се имат предвид не само публикациите на руски език, но тези на английски език.

- На докторанта Андрей Шалев препоръчвам по възможност да продължи изследванията по същата проблематика и с ученици от друга възрастова група с оглед създаване на различни варианти в авторската методиката съобразно особеностите на съвременното поколение и на конкретните условия, където учат и живеят неговите млади представители.

6. Публикации

По темата на дисертацията Андрей Шалев има три отпечатани статии, една от които е самостоятелна. Те отразяват съществени страни от съдържанието на дисертацията и съдействат за популяризиране на резултатите от научното изследване, защото са публикувани в специализираното списание „Спорт и наука“ и на международен научен форум.

7. Заключение

Със своите достойнства и научни приноси представеният дисертационен труд на тема *„Методика на психофизическа подготовка на ученици за оцеляване в кризисни ситуации чрез занимания със спорт“* е завършено теоретико-експериментално изследване. Той показва, че неговият автор притежава достатъчно задълбочени знания по специалността, както и способности за ефективна научна работа. На това основание **давам положителна оценка и с убеденост предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Андрей Георгиев Шалев** по научната специалност „Теория и методология на спортната наука”, Професионално направление: 7.6. Спорт.

21.08.2018

Автор на становището:

Чл. 2 ЗЗЛД

/проф. Д. Цонкова, д-р/